

# **Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek tantárgyi követelmények**

## **9. évfolyam, szakgimnázium**

A tanulók munkájának és előmenetelének értékelése folyamatos. A tantárgyból félévente legalább 3 érdemjeggyel kell rendelkezni ahhoz, hogy félévkor és a tanév végén osztályozható legyen a diák.

**A tanulóknak rendelkezniük kell tankönyvvel** (Borhegyi Péter: Történelem 9. tankönyv, 2016, R.sz.: FI-504010901/1., forrás: <https://player.nkp.hu/play/209834/false/undefined>), munkafüzet (Borhegyi Péter: Történelem 9. munkafüzet, 2016, forrás: <https://player.nkp.hu/play/201994/false/undefined>) és a tanórán a tantárgyhoz kapcsolódóan elhangzottak jegyzeteléséhez felhasználható füzet. Ezek és a házi feladat teljes hiánya Elégtelen (1) érdemjegyet vonhat maga után. A füzetben leírtak minden tanuló esetében legalább havonta egyszer értékelésre kerülhetnek, akárcsak az órai munka.

Az értékelés az elektronikus naplóban (KRÉTA Iskolai Alaprendszer) minden esetben rögzítésre kerül az alábbi módok szerint:

- Írásbeli témazáró dolgozat
- Írásbeli röpdolgozat
- Szóbeli felelet
- Beszámoló
- Gyakorlati feladat
- Kisérettségi
- Házi feladat
- Házi dolgozat
- Projektmunka
- Órai munka
- Másik intézményből hozott értékelés
- Írásbeli felelet

Az írásbeli témazáró dolgozatot minden esetben az aktuális tananyag összefoglalása előzi meg, amely után a tanulóknak legalább egy hét áll rendelkezésükre a felkészüléshez. Az írásbeli témazáró dolgozat tanár általi kijavítása és az értékelt dolgozatok kiosztása a megírást

követő két héten belül megtörténik. Írásbeli röpdolgozatra, írásbeli feleletre és szóbeli feleletre bármelyik tanórán sor kerülhet. Házi dolgot bármelyik tanuló vállalhat az aktuális tananyaghoz kapcsolódóan.

Az írásbeli témazáró dolgozatok értékelései a középszintű írásbeli érettségi százalékos pontathatárai alapján történnek:

- 80-100% Jeles (5)
- 60-79% Jó (4)
- 40-59% Közepes (3)
- 25-39% Elégséges (2)
- 0-24% Elégtelen (1)

A tananyag elsajátításához szükséges kompetenciák az érettségre való felkészülés alapján:

- A feladat megértése, témátartás, a lényeg kiemelése
- Tájékozódás térben és időben
- Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása
- A források használata és értékelése
- Az eseményeket alakító tényezők feltárása, történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása

A tananyag tartalmi szerkezete az érettségi alapján:

- Politika-, esemény-, állam, jog- és intézménytörténet
- Társadalom-, életmód-, mentalitás- és művelődéstörténet
- Gazdaság-, technikátörténet és a környezeti kultúra története
- Eszme- és vallástörténet

A tanulóknak a tanév során az alábbi, a 9. évfolyamos tankönyvben szereplő témakörökből kell számot adniuk:

### **1. Az őskor és az ókori Kelet**

- Az őskor
- Az ókori Mezopotámia

- Az ókori Egyiptom
- Az ókori Izrael és Fönícia
- Az ókori India és Kína története

## **2. Az ókori Hellász**

- Az ókori poliszok előzményei
- A poliszok világa
- Az athéni demokrácia kialakulása
- A spártai állam és társadalom
- A görög poliszok mindennapjai
- A görög-perzsa háborúk
- Athén, a demokrácia fénykora
- Hellász válsága és Nagy Sándor birodalma
- A poliszok hanyatlása, Nagy Sándor uralma és a hellenizmus
- Az antik görög vallás és művelődés

## **3. Az ókori Róma**

- Itália első évszázadai
- A város alapításától a köztársaság fénykoráig
- A hódító Róma
- A köztársaság válságának következményei
- Az egyeduralkodó kialakulása és a principatus
- Életmód és mindennapok Rómában
- A kereszténység kialakulása
- A császárság évszázadai
- A népvándorlás, és az antik civilizáció átalakulása
- A Római Birodalom felbomlása
- A Kárpát-medence a római korban: Pannonia

## **4. A középkor**

- Új királyságok a Nyugatrómai Birodalom romjain
- Róma örökösei: a Bizánci és a Frank Birodalom

- A középkori Európa születése. Nyugat-Európa társadalma és gazdasága a középkor első felében
- A keresztény világ kettéválása. Szerzetesrendek a középkorban
- Az iszlám vallás kialakulása és az arab hódítás
- Nyugat-Európa főbb államai az első ezredfordulón
- A keresztes hadjáratok és a lovagok világa
- Városfejlődés a virágzó középkorban
- Rendi törekvések a középkorban
- A középkor művelődése
- A késő középkor
- Közép- és Kelet-Európa államai a középkorban
- Kelet-Európa és a Mongol Birodalom
- Az Oszmán Birodalom terjeszkedése
- Reneszánsz és humanizmus Itáliában
- Hétköznapi élet a középkorban I.
- Hétköznapi élet a középkorban II.

## **5. A magyarság története a kezdetektől 1490-ig**

- A magyar nép őstörténete, korai története
- A magyar honfoglalás
- A magyar kalandozó hadjáratok kora
- Géza fejedelemsége és Szent István királysága
- A Magyar Királyság első évszázada
- Gazdaság és népesség a 12. században. III. Béla uralkodása
- Az Aranybulla kibocsátása
- A mongol támadás (tatárjárás) és az utolsó Árpádok
- Magyarország az Anjouk korában
- Luxemburgi Zsigmond fél évszázada és Habsburg Albert uralkodása
- Gazdasági és társadalmi változások a 14-15. században
- Hunyadi János török elleni harcai
- Hunyadi Mátyás uralkodása
- Művelődés és kultúra a középkori Magyarországon